

výučby (napr. ÚP), lebo pre tieto účely bude v zmysle nového zákona o VŠ zariadená i nová AK UŠ. Oprávňuje predávať certifikáty a diplomy platné pre SR.

Dodatok: Uznatie týchto certifikátov v medzinárodnom rozsahu pre ES prostredníctvom projektov medzinárodných, napr. TEMPUS

5. alebo v rámci inej formy vzdelávania napr. zriadením tzv. "Edukačného centra FA", podobne ako funguje na FA napr. i "Projektové centrum FA - PC ARCH", (resp. pripravované "Posudzovacie centrum EIA"), v rámci ktorého sa uskutoční výučba formácie "I.U. a ÚP FA podnikateľskou formou. (Treba analyzovať právne a dokladovo!)

Záver:

1. Výučba takéhoto zamerania na VŠ je potrebná, a FA ako jediná VŠ s akreditáciou "U" má na to všetky predpoklady okamžite.
2. Štúdium sa dá začleniť do organizačnej štruktúry FA a učebných plánov
3. Štúdium na I.U. a ÚP FA - ako DPGŠ - trojročné, iná forma ako PGŠ 2 ročné
4. Je jedno ako sa to bude volať, hlavne aby bol zabezpečený a garantovaný obsah a úroveň výučby.
5. Využiť finančné prostriedky z TEMPUSU - (analyzovať možnosť).
6. Využiť podporu SAS a MŽP.
7. Zapojiť do výučby odborníkov iných univerzít a ich fakúlt

(Prírodovedeckej fakulty UK, Právnickej fakulty UK, EU, SvF a CHTF STU, ale i orgánov regionálneho plánovania územného rozvoja hospodárskej stratégie, resp. iné...)

8. Ak zámer urýchlene nezrealizuje FA, ktorá má pre to prioritné právo a podmienky, ale i povinnosť reagovať, tak ako ho zrealizuje iná VŠ alebo organizácia (EÚ, Pf UK, ÚVS v Bratislave, Academia Istropolitana ...)

Pre prípravu tejto novej inštitúcie na FA odporúčam ustanoviť na úrovni vedenia FA "Pracovnú komisiu", ktorá urobí analýzu možností a podmienok pre zriadenie takejto edukačnej ustanovizne na FA. Komisiu, ktorá by hľadala a overovala možnosti a predpoklady ako sa zámer uskutočniť dá, nie ako sa to nedá. Samozrejme chce to kladné stanovisko vedenia i pochopenie Akademickkej obce.

*

Doc. Ing.arch. Dagmar Kaliská, CSc., FA STU, Katedra tvorby sídiel

LAND-USE PLANNING IN THE CURRICULUM AT THE FA STU

By Dagmar Kaliská

The TEMPUS project REGAMTER has initiated the question of establishing the Institute of Land-Use Planning at the FA STU. Land-use planning has been taught at the FA STU in a way

to develop creative and conceptual thinking to solve the structural problems in the country. Land-use planning practice requires solving other aspects too. To introduce a model which would teach land-use planning from the first year and increase the involvement of the students would not be a satisfactory solution. The best model for the FA STU seems to be the model of study in France which focuses on further education of the university graduates for all the structures in land-use planning.

Branislava Budkeová

ORGANIZÁCIA ŠTÚDIA A ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA FA

Predpokladom vytvorenia dobrej organizačnej štruktúry pracovísk FA je schválený dobrý obsah štúdia a jeho učebné plány. Tieto zase vyplývajú z profilu absolventa - produktu to našej výchovy a nášho veľkého snaženia.

Nemôžem sa na chvíľu nepristaviť pri probléme "modelovania" našich študentov. Poznali sme dokonale model bývalej FAPS-ky a mnohí ako jej produkty sme sa zapojili do práce v oblasti architektonickej tvorby v ateliéroch na celom Slovensku - ba mnohí aj v cudzine. Mali sme prevažne dobrý pocit, že sme sa naučili to, čo prax od nás vyžadovala, a stali sme sa samostatnými projektantmi - architektami. Pracovali sme zväčša na utilitárnych objektoch, ladených viac sociálne než nadčasovo. Formulovali sme si svoje vlastné názory v práci na projektoch, naučili sme sa vytvárať si filozofické pozadia svojich diel, i keď sme tiež základné vzdelanie v tejto oblasti získali.

V súčasných trhovo-ekonomických podmienkach sociálna stránka architektúry vôbec nie je zanedbateľná a myslím si, že väčšina našich absolventov sa bude boriť s problémami utilitárnosti viac, než s problémom extravagancie a nadčasovosti diela. Nemyslím si teda, že by škola vo svojich učebných plánoch mala stupňovať výchovu teoreticko-filozoficko-nadstavbových architektov, pretože takými to sa môžu stať len po tvrdo odvedenej tvorivej architektonicko-projekčnej práci, kedy si každý autor vytvára filozofiu svojho diela a formuje si svoj tvorivý názor. Ak to tak nie je - zostáva len plagiátorom teoretikom či praktikom. V súvislosti s výučbou možno totiž konštatovať, že sú študenti, ktorým nepomôžu žiadni pedagogickí ani umeleckí majstri k dosiahnutiu elity a naopak sú takí, ktorí vlastným génom a samoštúdiom vyrastú v elitu.

Z tejto úvahy pre mňa vyplýva potreba posilnenia práce študentov v ateliéroch, no nie formou individuálnych korekcií, ale kolektívnych družných diskusií s učiteľmi. Takáto je totiž ich budúca teamová práca v praxi. V obidvoch stupňoch štúdia sa predpokladá previazanie tvorby s teóriou - a to v oblasti typológie, konštrukcie,

ale aj filozofického myslenia aplikovaného na tú ktorú oblasť tvorby a architektonického zamerania.

Dva stupne štúdia na FA umožňujú svojim obsahom štúdia a metodikou výučby získať základné všeobecné architektonické vzdelanie v prvom stupni štúdia a špecializované odborné vzdelanie na zameraní, ktoré si zvolia zatiaľ v odbore architektúra a urbanizmus a v odbore dizajn. Predbežne sa ukazuje výhodnou špecializácia poslucháčov na U odbor až v II. stupni štúdia s tým, že urbanizmus by participoval výrazne už v bakalárskom štúdiu. Štúdiom na odbore dizajn je charakteristické interdisciplinárnou tvorivou činnosťou v spolupráci s inými fakultami STU. Predpokladaný odbor Konštrukcie v architektúre, zameraný na tvorivú činnosť v oblasti konštrukcií architektúry (ako aj návrhy na rozšírenie existujúcich a vznik nových zameraní) by vyžadoval mimoriadne personálne rozšírenie fakulty, o čom sa momentálne uvažovať nedá. K vzdelávaniu poslucháčov v existujúcich odboroch by prispelo vybudovanie modelárskej dielne na takej úrovni, akú má projekčné výpočtové centrum.

Štruktúra pracovísk FA zodpovedá obsahu a organizácii štúdia na nej. Prioritné postavenie na nej by mali mať katedry, ktoré sa v priebehu 50 rokov vyprofilovali z ústavov a ktoré viedli osobnosti ako Belluš, Karfík, Lacko, Hruška, Koula a ktoré majú učiteľov a doktorandov habilitovaných vo svojom odbornom zameraní! Toto zameranie spravidla majú aj v názve svojej katedry. V tejto súvislosti dovoľte spomenúť, že teória, experiment, ekológia boli vždy v čase vývoja i v súčasnosti zložkou pedagogickej a tvorivej práce tvorivých katedier. Boli ich pevnou súčasťou a bez riešenia otázok spojených s nimi by nevznikli kandidátske, výskumné, ale aj projekčné práce a napokon aj realizácie mnohých ich členov.

Zmienku pri tejto príležitosti si zaslúži otázka experimentu v architektúre. Predovšetkým treba posúdiť mieru experimentu vo výučbe, pretože popri konvenčných riešeniach najmä v II. stupni štúdia s takýmito riešeniami pracujeme na všetkých katedrách. Zaujímavé je porovnanie tejto tvorby vo výučbe s percentom realizovaných experimentov a ich ďalšími osudmi.

Ďalším problémom, ktorý nás trápi, je na jednej strane posilnenie úzkej špecializovanosti teoretických katedier a na druhej strane podceňovanie úzkeho smerovania tvorivých katedier. Naopak, je potrebné, aby katedry boli vo výraznejšej súčinnosti v rámci svojich zameraní a aby dosahovali maximálne kvalitné pedagogické výsledky v nich. Je to potrebné kvôli udržaniu úrovne vzdelania na našej fakulte.

Zlučovanie katedier do väčších celkov je možné len na základe dobrovoľnosti, inak je spolupráca vylúčená. Predpokladáme, že spoločenská dôležitosť v tej-ktorej oblasti architektonickej tvorby zohrá rolu pri etablovaní katedier. Otázka je, ako sa nazvú novovzniknuté ústavy, ak

vzniknú: ústavy, oddelenia a či katedry? Na STU tieto zmeny na žiadnej fakulte zatiaľ prijaté neboli.

*

Doc. Ing.arch. Branislava Budkeová, CSc., FA STU, Katedra architektonickej tvorby obytných budov

ORGANIZATION OF THE STUDY AND ORGANIZATIONAL STRUCTURE AT THE FA STU

By Branislava Budkeová

The profile of a graduate of the former Faculty of Architecture and Civil Engineering (FAPS) was directed towards the utilitarian buildings, with a more social than temporal approach. Even nowadays most of the graduates will have to solve more utilitarian problems than problems of extravagance. A very important part of education will be to prepare the graduates for team work and to combine theory and creation. The priority status in the structure of FA STU should involve those departments which have been developed in the course of the last 50 years from the institutes led by such celebrities as Belluš, Karfík, Lacko, Hruška, Koula. There should be also better cooperation between the departments.

Pavel Gregor

ORGANIZÁCIA DRUHÉHO STUPŇA ŠTÚDIA NA FA STU

Keď sa v roku 1990 kládli základy dnešného druhého stupňa modelu štúdia na Fakulte architektúry, hlavným dôvodom takejto organizácie štúdia bola požiadavka zabezpečenia profilu adaptabilného absolventa so širokým základom teoretických i praktických disciplín, s vytvorením možnosti špecializácie absolventa podľa jeho vlastných schopností či spoločenskej objednávky. Preto sa pôvodný obsah päťročného štúdia (bez marxistických predmetov a telesnej výchovy) vtlačil do štvorročného 1. stupňa štúdia, aby sa tak v dvojročnom 2. stupni vytvoril priestor na prehĺbenie znalostí poslucháčov a umožnenie ich individuálneho zamerania s plnou možnosťou voľby miery špecializácie a jej obsahu.

Po viacerých postupných úpravách študijného modelu sme dospeli k dnešnému stavu, ktorý prakticky núti poslucháčov vybrať si jedno z ponúkaných zameraní, s minimálnou možnosťou voľiteľnosti predmetov v rámci zamerania, resp. možnosťou vytvárania si individuálneho študijného plánu z hľadiska jeho obsahu. Možnosti výberu predmetov boli navyše zúžené i opatreniami administratívneho charakteru, ktoré určujú, že všetky predmety musia mať jednotný rozsah. Prakticky vôbec sa v 2. stupni štúdia neuplatňuje kreditný systém.